

in children and cooperation between paediatricians and psychiatrics.

Keywords: suicide, identification, children, cooperation, paediatrics, psychiatrics.

Úvod

Sebevraždu lze definovat jako vědomé a úmyslné ukončení života jedince vlastní rukou. Tento čin, oproti sebezabití, vyžaduje jasný, vědomý úmysl zemřít. Jedná se o závažnou intrapersonální poruchu pudu sebezáchovy vzniklou v důsledku různých traumatizujících vlivů. Presuicidální chování je spojeno s impulzivitou a iritabilitou, naopak ztráta posledních sociálních vazeb je pak často spouštěčem vlastního rozhodnutí k sebevražednému jednání (1). Faktorem zvýšeného rizika sebevraždy může být přítomnost sebevražedného jednání v rodinné anamnéze, psychiatrické onemocnění či jiná traumatizující událost. Přehled rizikových faktorů uvádí tabulka 1 (2, 3).

Samotný sebevražedný akt není jen jednorázová záležitost, ale dlouhodobý proces s určitým vývojem – od sebevražedných myšlenek a tendencí, přes stanovení plánu až k samotnému rozhodnutí a vykonání. U dětí však striktní dělení úvahy a jednání nemá takový význam, proto je lepší používat souhrnný název sebevražedné chování (1). Sebevražedný pokus je pak jednou z významných forem sebevražedného chování. Jde o život ohrožující akt s úmyslem zemřít, avšak bez letálního konce a často s celoživotními následky. Pro dětskou populaci je navíc příznačné riziko, které spočívá v mylném hodnocení letality ze zvolené sebevražedné metody (2).

Výskyt a specifika u dětí a dospívajících

Sebevraždy se řadí na druhé místo v příčinách úmrtí osob mezi 10.–19. rokem života (4). Například v roce 2018 bylo v České republice evidováno

37 úmrtí ve věkové skupině 15–19 let v důsledku sebevražedného jednání (5). Mladiství tak představují specifickou rizikovou populaci – až 23 % úmrtí osob mezi 15–24 lety je spojeno se sebevražedným jednáním, 7–14 % mladistvých se sebepoškozuje, 20–45 % přiznává sebevražedné úvahy (6). Naopak u pre-

Tab. 1. Faktory zvýšeného rizika sebevražedného chování (upraveno dle 2, 3)

Faktor	Příklady
Hereditární zátěž	Sebevražedné jednání v rodinné anamnéze
Přítomnost či hrozba bolestivé emocionální situace	Úmrtí blízkého Rozvod rodičů Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte
Porucha funkce rodiny	Neúplná či nefungující rodina
Psychiatrické onemocnění	Deprese Psychotická onemocnění
Somatický zdravotní stav	Chronická onemocnění
Temperament	Impulzivita
Nálada	Pocity ztráty naděje a bezradnosti
Ostatní	Podrobný plán sebevraždy Sepisování poslední vůle Dostupnost prostředků (zbraně, léky, návykové látky)